

eul_wid: pvy-aa

Μηνόδοτος ὁ ἱστορικός · Menodotus the Historian

On the Famous People of Samos

Ἀποσπάσματα

Period: Ῥωμαϊκή Roman

Dialect: Κοινή Koine (frg)

Domain: Ἱστορία History

Format: Πεζός Prose

^{t1-3} ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΑΜΟΝ ΕΝΔΟΞΩΝ ΑΝΑΓΡΑΦΗ. Athenaeus XV: Ἐπεὶ περὶ στεφάνων ζητήσεις ἤδη γεγόνασιν, εἰπὲ ἡμῖν, τίς ἐστὶν ὁ παρὰ τῷ χαρίεντι Ἀνακρέοντι Ναυκρατίτης στέφανος, ὃ Οὐλπιανέ.

¹ Φησὶ γὰρ οὕτως ὁ μελιχρὸς ποιητής· Στεφάνους ὁ δ' ἀνὴρ τρεῖς ἕκαστος εἶχεν, τοὺς μὲν ῥοδίνους, τὸν δὲ Ναυκρατίτην. Καὶ διὰ τί παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ λύγῳ τινὲς στεφανοῦνται; φησὶ γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Μελῶν· Μεγίσθης δ' ὁ φιλόφρων δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ στεφανοῦταί τε λύγῳ καὶ τρύγῃ πίνει μελιγδέα. Ὁ γὰρ τῆς λύγου στέφανος ἄτοπος· πρὸς δεσμοὺς γὰρ καὶ πλέγματα ἢ λύγος ἐπιτήδειος. Εἰπὲ οὖν ἡμῖν τι περὶ τούτων ζητήσεως ἀξίων ὄντων καὶ μὴ ὀνόματα θήρα, φιλότης. Σιωπῶντος δ' αὐτοῦ καὶ ἀναζητεῖν προσποιουμένου, ὁ Δημόκριτος ἔφη, Ἀρίσταρχος ὁ γραμματικώτατος, ἑταῖρε, ἐξηγούμενος τὸ χωρίον ἔφη, ὅτι καὶ λύγοις ἐστεφανοῦντο οἱ ἀρχαῖοι. Τέναρὸς δὲ ἀγροίκων εἶναι λέγει στέφανωμα τὴν λύγον. Καὶ οἱ ἄλλοι γε ἐξηγηταὶ ἀπροσδιόνυσά τινα εἰρήκασιν περὶ τοῦ προκειμένου. Ἐγὼ δ' ἐντυχὼν τῷ Μηνόδοτου, τοῦ Σαμίου, συγγράμματι, ὅπερ ἐπιγράφεται Τῶν κατὰ τὴν Σάμον ἐνδόξων ἀναγραφῇ, εὗρον τὸ ζητούμενον. «Ἀδμήτην γὰρ φησι, τὴν Εὐρυσθέως, ἐξ Ἄργους φυγοῦσαν ἐλθεῖν εἰς Σάμον, θεασαμένην δὲ τὴν τῆς Ἥρας ἐπιφάνειαν καὶ τῆς οἴκοθεν σωτηρίας χαριστήριον βουλομένην ἀποδοῦναι, ἐπιμεληθῆναι τοῦ ἱεροῦ τοῦ καὶ νῦν ὑπάρχοντος, πρότερον δὲ ὑπὸ Λελέγων καὶ Νυμφῶν καθιδρυμένου· τοὺς δ' Ἀργεῖους πυθομένους καὶ χαλεπαίνοντας πείσαι χρημάτων ὑποσχέσει Τυρρηνοῦς, ληστρικῶ βίῳ χρωμένους, ἀρπάσαι τὸ βρέτας, πεπεισμένους τοὺς Ἀργεῖους, ὥς, εἰ τοῦτο γένοιτο, πάντως τι κακὸν πρὸς τῶν τὴν Σάμον κατοικούντων ἢ Ἀδμήτη πείσεται. Τοὺς δὲ Τυρρηνοῦς ἐλθόντας εἰς τὸν Ἡραϊτὴν ὄρμον καὶ διαβάντας, εὐθέως ἔχεσθαι τῆς πράξεως. Ἀθύρου δὲ ὄντος τότε τοῦ νεῶ, ταχέως ἀνελέσθαι τὸ βρέτας, καὶ διακομίσαντας ἐπὶ θάλασσαν εἰς τὸ σκάφος ἐμβαλέσθαι· λυσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ πρυμνήσια καὶ τὰς ἀγκύρας ἀνελομένους εἰρεσίᾳ τε πάσῃ χρωμένους ἀπαίρειν οὐ δύνασθαι. Ἥγησαμένους οὖν θεῖον τοῦτ' εἶναι, πάλιν ἐξενεγκαμένους τῆς νεῶς τὸ βρέτας ἀποθέσθαι παρὰ τὸν αἰγιαλόν· καὶ ψαιστὰ αὐτῷ ποιήσαντας περιδεεῖς ἀπαλλάττεσθαι. Τῆς δὲ Ἀδμήτης ἔωθεν δηλωσάσης, ὅτι τὸ βρέτας ἠφανίσθη, καὶ ζητήσεως γενομένης, εὗρεῖν μὲν αὐτὸ τοὺς ζητοῦντας ἐπὶ τῆς ἡϊόνος, ὥς δ' ἂν βαρβάρους Κᾶρας, ὑπονοήσαντας αὐτόματον ἀποδεδρακέναι, πρὸς τι λύγου θωράκιον ἀπερείσασθαι καὶ τοὺς εὐμηκεστάτους τῶν κλάδων

ἐκατέρωθεν ἐπισπασμένους περιελῆσαι πάντοθεν. Τὴν δὲ Ἀδμήτην λύσασαν αὐτὸ ἀγνίσαι καὶ στήσαι πάλιν ἐπὶ τοῦ βάρου, καθάπερ πρότερον ἴδρυτο. ^[45]

1 (50) Διόπερ ἐξ ἐκείνου καθ' ἕκαστον ἔτος ἀποκομίζεσθαι τὸ βρέτας εἰς τὴν ἡίονα καὶ ἀφανίζεσθαι, ψαιστά τε αὐτῷ παρατίθεσθαι καὶ καλεῖσθαι Τόνα τὴν ἑορτήν, ὅτι συντόνως συνέβη περιεληθῆναι τὸ βρέτας ὑπὸ τῶν τὴν πρώτην αὐτοῦ ζήτησιν ποιησαμένων. «Ἰστορεῖται δ' ὑπ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν Καρῶν δεισιδαιμονία περισχεθέντων, ἐπὶ τὸ μαντεῖον τοῦ θεοῦ παραγενομένων εἰς Ὑβλαν καὶ πυνθανομένων περὶ τῶν ἀπηντημένων, θεσπίσαι τὸν Ἀπόλλωνα ποινήν αὐτοὺς ἀποδοῦναι τῇ θεῷ δι' ἑαυτῶν ἐκούσιον καὶ χωρὶς δυσχεροῦς συμφορᾶς, ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἀφώρισεν ὁ Ζεὺς τῷ Προμηθεῖ χάριν τῆς κλοπῆς τοῦ πυρὸς, λύσας αὐτὸν ἐκ τῶν χαλεπωτάτων δεσμῶν καὶ τίσιν ἐκούσιον ἐν ἀλυσίᾳ κειμένην δοῦναι θελήσαντος, ταύτην ἔχειν ἐπιτάξαι τὸν καθηγούμενον τῶν θεῶν. Ὅθεν ἀπ' ἐκείνου τὸν δεδηλωμένον στέφανον τῷ Προμηθεῖ περιγενέσθαι, καὶ μετ' οὐ πολὺ τοῖς εὐεργετηθεῖσιν ἀνθρώποις ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς δωρεάν. Διόπερ καὶ τοῖς Καρσὶ κατὰ τὸ παραπλήσιον ἔθος παρεκελεύσατο, στεφανώματι χρωμένοις τῇ λύγῳ καταδεῖν τὴν ἑαυτῶν κεφαλὴν τοῖς κλάδοις, οἷς αὐτοὶ κατέλαβον τὴν θεόν. Καταλῦσαι δὲ καὶ τᾶλλα γένη τῶν στεφάνων ἐπέταξε, χωρὶς τῆς δάφνης τὴν δ' αὐτὸς ἔφη τοῖς τὴν θεὸν θεραπεύουσι μόνοις ἀπονέμειν δῶρον. Τοῖς τε χρησθεῖσιν ἐκ τῆς μαντείας κατακολουθήσαντας αὐτοὺς ἀβλαβεῖς ἔσεσθαι, καὶ δίκην ἐν εὐωχίαις ἀποδιδόντας τῇ θεῷ τὴν προσήκουσαν. Ὅθεν τοὺς Κᾶρας, ὑπακοῦσαι βουλομένους τοῖς ἐκ τοῦ χρηστηρίου, καταλῦσαι τὰς ἔμπροσθεν εἰθισμένας στεφανώσεις, αὐτοὺς τε κατὰ πλῆθος χρῆσθαι μὲν τῇ λύγῳ, τοῖς δὲ θεραπεύουσι τὴν θεὸν ἐπιτρέψαι φορεῖν τὸν καὶ νῦν ἔτι διαμένοντα τῆς δάφνης στέφανον. «Μνημονεύειν δ' ὅμοιον ἐπὶ ποσὸν τι τῆς κατὰ τὴν λύγον στεφανώσεως καὶ Νικαίνετος, ὁ ἐποποιὸς, ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι, ποιητὴς ὑπάρχων ἐπιχώριος καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἡγαπηκῶς ἐν πλείοσι. Λέγει δ' οὕτως· Οὐκ ἐθέλω, Φιλόθηρε, κατὰ πτόλιν, ἀλλὰ παρ' Ἡρῇ δαίνυσθαι ζεφύρου πνεύμασι τερπόμενος. Ἀρκεῖ μοι λιτὴ μὲν ὑπὸ πλευροῖσι χαμεύνη· ἐγγύθι γὰρ προμάλου δέμνιον ἐνδαπίης καὶ λύγος, ἀρχαῖον Καρῶν στέφος. Ἀλλὰ φερέσθω οἶνος καὶ Μουσῶν ἡ χαρίεσσα λύρη, θυμῆρες πίνοντες, ὅπως Διὸς εὐκλέα νύμφην μέλπωμεν, νήσου δεσπότην ἡμετέρης. Ἐν τούτοις γὰρ ἀμφιβόλως εἰρηκῶς ὁ Νικαίνετος, πότερον στρωμνῆς ἕνεκεν ἢ στεφανώσεως ἀρκεῖται τῇ λύγῳ, τῷ λέγειν αὐτὴν τῶν Καρῶν ἀρχαῖον στέφος πρόδηλον καθίστησι τὸ ζητούμενον. Συνέβη δὲ τὴν τῆς λύγου στεφάνωσιν καὶ μέχρι τῶν κατὰ Πολυκράτην χρόνων, ὥς ἂν τις εἰκάσειε, τῇ νήσῳ συνηθεστέραν ὑπάρχειν. ^[95]

1 (100) Ὁ γοῦν Ἀνακρέων φησί· Μεγίσθης, ὁ φιλόφρων, δέκα δὴ μῆνες ἐπειδὴ στεφανοῦται τε λύγῳ καὶ τρύγα πίνει μελιηδέα.» Ταῦτα ἴσασιν οἱ θεοὶ ὡς πρῶτος αὐτὸς ἐν τῇ καλῇ Ἀλεξανδρεῖα εὔρον, κτησάμενος τὸ τοῦ Μηνοδότου συγγραμμάτιον, καὶ ἐπιδείξας πολλοῖς ἐξ αὐτοῦ τὸ παρὰ τῷ Ἀνακρέοντι ζητούμενον. Λαβὼν δὲ παρ' ἐμοῦ ὁ πᾶσι κλοπὴν ὀνειδίζων Ἡφαιστίων ἐξιδιοποιήσατο τὴν λύσιν, καὶ σύγγραμμα ἐξέδωκεν, ἐπιγράψας Περὶ τοῦ παρ' Ἀνακρέοντι λυγίνου στεφάνου· ὅπερ νῦν ἐν τῇ Ῥώμῃ εὔρομεν παρὰ τῷ Ἀντικοττύρᾳ(?) Δημητρίῳ Μόνον γὰρ τοῦτ' ἴδιον εἶρηκεν, ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἐβδόμῃ τῶν Ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λύγον ἱστορίαν, καὶ ὅτι οὔτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν, οὔτε τὰ Ἀνακρέοντος ὁ συγγραφεὺς ἀπέδειξε τε καὶ διαφωνοῦντα αὐτὸν κατ' ἕναι τῶν ἱστορηθέντων παρὰ τῷ Μηνοδότῳ. Athenaeus XIV: Μηνοδότος δὲ ὁ Σάμιος ἐν τῷ Περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἡρας φησὶν· «Οἱ ταοὶ ἱεροὶ εἰσι τῆς Ἡρας, καὶ μήποτε πρῶτιστοι καὶ ἐγένοντο καὶ ἐτρέφησαν ἐν Σάμῳ, καὶ ἐντεῦθεν εἰς τοὺς ἔξω τόπους διεδόθησαν, ὥς καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες ἐν τῇ Περίδι, καὶ αἱ καλούμεναι μελεαγρίδες ἐν τῇ Αἰτωλίᾳ. ^[5]

Διὸ καὶ Ἀντιφάνης ἐν τοῖς Ὀμοπατρίοις φησὶν· Ἐν Ἡλίου μέν φασι γίνεσθαι πόλει φοίνικας, ἐν Ἀθήναις δὲ γλαῦκας. Ἡ Κύπρος ἔχει πελείας διαφόρους ἢ δ' ἐν Σάμῳ Ἥρα τὸ χρυσοῦν, φασὶν, ὀρνίθων γένος, τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταῶς. Διόπερ καὶ ἐπὶ τοῦ νομίσματος τῶν Σαμίων ταῶς ἐστίν.» Diogenes Laert. ^[10]

- ³ Π, 104, varios recensens Theodoros: Τρισκαιδέκατος, ζωγράφος, Ἀθηναῖος, ὑπὲρ οὗ γράφει Μηνόδοτος.